

La polèmica de l'avaluació d'impacte ambiental: Un resum jurídic

On es regula l'avaluació d'impacte ambiental?

En l'àmbit estatal, a la [Llei 21/2013](#) d'avaluació ambiental. Aquesta norma transposa la Directiva 2011/92/UE d'avaluació de les repercussions de determinats projectes públics i privats sobre el medi ambient.

A diferència dels reglaments (de caràcter vinculant i d'aplicació íntegra a tota la UE), les directives són actes legislatius en els quals s'estableixen objectius que tots els països membres han de complir. No obstant, correspon a cada país elaborar les seves pròpies lleis sobre com assolir aquests objectius. A aquest fet se l'anomena transposició.

Com es regula l'avaluació d'impacte ambiental a la Llei 21/2013?

Hi ha **dos tipus** d'avaluacions d'impacte ambiental: **ordinària i simplificada**. En línies generals, els annexos I i II de la Llei llisten en quins casos es produirà una o l'altra.

Pel que fa a renovables, requeririen de l'avaluació ordinària els següents supòsits (Annex I, Grup 3):

i) Instalaciones para la utilización de la fuerza del viento para la producción de energía (parques eólicos) que tengan 50 o más aerogeneradores, o que tengan más de 30 MW o que se encuentren a menos de 2 km de otro parque eólico en funcionamiento, en construcción, con autorización administrativa o con declaración de impacto ambiental.

j) Instalaciones para la producción de energía eléctrica a partir de la energía solar destinada a su venta a la red, que no se ubiquen en cubiertas o tejados de edificios existentes y que ocupen más de 100 ha de superficie.

Per altra banda, requeririen de la simplificada els següents:

g) Instalaciones para la utilización de la fuerza del viento para la producción de energía. (Parques eólicos) no incluidos en el anexo I, salvo las destinadas a autoconsumo que no excedan los 100 kW de potencia total.

h) Instalaciones para la producción de energía en medio marino.

i) Instalaciones para producción de energía eléctrica a partir de la energía solar, destinada a su venta a la red, no incluidas en el Anexo I ni instaladas sobre cubiertas o tejados de edificios o en suelos urbanos y que, ocupen una superficie mayor de 10 ha.

Què diferencia l'avaluació ordinària i la simplificada?

Bàsicament, els **tràmits i terminis**.

El procediment d'avaluació d'impacte ordinària consta dels següents tràmits:

- a) Estudi d'impacte ambiental, per part del promotor.
- b) Informació pública i consultes a les AAPP afectades i persones interessades, per part de l'òrgan substantiu.
- c) Anàlisi tècnica de l'expedient, per part de l'òrgan ambiental.
- d) Declaració d'impacte ambiental, per part de l'òrgan ambiental.
- e) Autorització del projecte, incloent el contingut de la declaració d'impacte ambiental, per part de l'òrgan substantiu.

En el cas de l'avaluació ambiental ordinària, amb caràcter potestatiu, el promotor podrà sol·licitar, que l'òrgan ambiental elabori el document d'abast de l'estudi d'impacte ambiental. El termini màxim per elaborar-lo és de tres mesos. En el cas de l'avaluació ambiental simplificada, aquesta opció no es preveu, de manera que cal presentar una sol·licitud d'inici d'avaluació ambiental simplificada. Si l'òrgan substantiu comprovés que la sol·licitud d'inici d'avaluació ambiental simplificada no inclou tota la documentació necessària requerirà el promotor perquè, en un termini de deu dies, acompanyi els documents preceptius.

El contingut d'una avaluació ambiental ordinària és més exhaustiu que una avaluació ambiental simplificada fins al punt que el contingut de l'avaluació ambiental ordinària es reflecteix a l'Annex VI.

L'avaluació d'impacte ambiental ordinària la realitzarà l'òrgan ambiental¹ en el termini de quatre mesos, comptats des de la recepció completa de l'expedient d'impacte ambiental. Aquest termini es pot prorrogar per dos mesos addicionals a causa de raons justificades, degudament motivades. Pel que fa a l'avaluació d'impacte ambiental simplificada, l'òrgan ambiental formularà l'informe d'impacte ambiental en el termini de tres mesos comptats des de la recepció de la sol·licitud d'inici i dels documents que l'han d'adjuntar.

¹ Quina diferència hi ha entre l'òrgan substantiu i l'òrgan ambiental?

Segons la pròpia llei, l'òrgan substantiu és aquell "òrgano de la Administración pública que ostenta las competencias para adoptar o aprobar un plan o programa, para autorizar un proyecto, o para controlar la actividad de los proyectos sujetos a declaración responsable o comunicación previa, salvo que el proyecto consista en diferentes actuaciones en materias cuya competencia la ostenten distintos órganos de la Administración pública estatal, autonómica o local, en cuyo caso, se considerará órgano sustantivo aquel que ostente las competencias sobre la actividad a cuya finalidad se orienta el proyecto, con prioridad sobre los órganos que ostentan competencias sobre actividades instrumentales o complementarias respecto a aquella".

Per altra banda, l'òrgan ambiental és aquell "òrgano de la Administración pública que elabora, en su caso, el documento de alcance, que realiza el análisis técnico de los expedientes de evaluación ambiental y formula las declaraciones ambientales estratégicas, los informes ambientales estratégicos, las declaraciones de impacto ambiental, y los informes de impacto ambiental".

En el cas de Catalunya, als serveis centrals de la Subdirecció General d'Avaluació Ambiental es tramiten els processos d'avaluació ambiental de plans, programes i projectes, que poden tenir una incidència ambiental d'àmbit supramunicipal i els plans i els programes sectorials que tenen abast municipal. Tanmateix, en determinats casos, es tramiten també plans, programes i projectes que tenen com a abast territorial el municipi.

A les Oficines Territorials d'Acció i Avaluació Ambiental de Barcelona, Girona, Tarragona i Lleida, i a l'Oficina de Medi Ambient de les terres de l'Ebre i als Serveis Territorials a la Catalunya Central es tramita l'avaluació ambiental dels plans urbanístics d'abast municipal i els projectes amb possibles efectes ambientals en l'àmbit territorial d'actuació corresponent en cada cas.

Per què tanta polèmica amb el Reial Decret-Llei 20/2022?

La norma, en vigor des del 28 de desembre de 2022, introdueix un procediment excepcional i transitori de determinació d'afecció ambiental específicament per a projectes d'energies renovables. S'aplicarà fins el 31 de desembre de 2024.

S'exceptuen d'aquest procediment:

- a) Els que s'ubiquen en superfícies integrants de la Xarxa Natura 2000.
- b) Els que s'ubiquen en espais naturals protegits.
- c) Els que s'ubiquen al medi marí.
- d) La construcció de línies aèries d'energia elèctrica amb un voltatge ≥ 220 kV i una longitud > 15 km.

En aquest procediment, diferent del que estipula la Llei 21/2013, el promotor haurà de presentar la següent documentació:

- a) Sol·licitud de determinació d'afecció ambiental per a projectes d'energies renovables.
- b) El projecte, que equivaldrà a l'avantprojecte previst a la Llei 21/2013.
- c) L'estudi d'impacte ambiental.
- d) Un resum executiu que quantifiqui els diferents impactes acreditats.

Si la documentació està completa, l'òrgan substantiu l'enviarà a l'òrgan ambiental en un termini de 10 dies. Aquest tindrà un termini de dos mesos (si ho recordeu, en el procediment ordinari eren 4 mesos + pròrroga opcional de 2 mesos) per formular l'informe de determinació d'afecció ambiental, on es determinarà si no s'aprecien "efectes adversos significatius" i, per tant, es pot seguir amb la tramitació del procediment d'autorització o, per contra, si el projecte s'ha de sotmetre al procediment d'avaluació ambiental previst a la Llei 21/2013. També es retalla el termini perquè les AAPP afectades facin observacions al projecte: de 20 dies passem a 10 dies.

A més, com a canvi més important, s'elimina la fase d'informació pública i de consultes, un dels aspectes més criticats.

El procediment no té caràcter bàsic i només és d'aplicació a l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics. Això és clau: compet a l'Estat tramitar els projectes > 50 MW. No obstant, les CCAA poden aplicar-lo si així ho consideren en l'exercici de les seves competències.

La normativa principal que regula la implantació de parcs eòlics o plantes solars fotovoltaïques i el procediment d'avaluació ambiental a Catalunya és la següent:

- a) Decret Llei 5/2022, de 17 de maig, de mesures urgents per contribuir a pal·liar els efectes del conflicte bèl·lic d'Ucraïna a Catalunya i d'actualització de determinades mesures adoptades durant la pandèmia de la COVID-19.
- b) Decret Llei 24/2021, de 26 d'octubre, d'acceleració del desplegament de les energies renovables distribuïdes i participades. Aquest Decret Llei:
- c) Llei 2/2021, del 29 de desembre, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic pel qual es modifica el Decret Llei 24/2021.
- d) Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables.
- e) Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient.

Aquest procediment extraordinari és nou?

Realment, no. Al Reial Decret-Llei 6/2022, en vigor des del 31 de març de 2022, ja es va aprovar un procediment idèntic per a projectes d'energies renovables que complissin certs requisits de connexió, mida i ubicació. Pel que fa a la mida, per exemple, s'estipulava que els projectes eòliques comptessin amb una potència instal·lada ≤ 75 MW o els d'energia solar fotovoltaica ≤ 150 MW.

La novetat que introdueix el Reial Decret-Llei 20/2022 és que elimina els límits de mida i, per tant, podrien incloure's en aquest procediment macro-projectes que superin les potències instal·lades esmentades anteriorment.

Quins són els principals riscos d'aquest procediment segons l'Asociación española de evaluación de impacto ambiental?

Els que s'enumeren en aquesta [nota de premsa](#). Bàsicament:

- a) Elimina la fase d'informació pública i consultes.
- b) Basa la presa de decisions sobre l'autorització d'aquests projectes sense consultar cap altre organisme o institució.
- c) Origina una greu amenaça per als espais de la Xarxa Natura 2000.
- d) Suposa un manifest greuge comparatiu amb la resta de projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental.
- e) Consolida les diferències entre projectes tramitats per l'Estat (majors a 50 MW) i aquells tramitats per les CCAA.
- f) Genera inseguretats jurídiques.